

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

Investește în oameni!

Fondul Social European

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: nr.1 “Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție: 1.5 “Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: “Institut de Studii Muzicale Doctorale Avansate – MIDAS (Music Institute for Doctoral Advanced Studies)”

Cod Contract: POSDRU/89/1.5/S/62923

Beneficiar: Universitatea Națională de Muzică din București

Raport privind studiile postdoctorale muzicale în lume

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

Prof. Univ. Dr. Dan Dediu
Manager proiect
MIDAS

Raport privind studiile postdoctorale muzicale în lume

1. Studiile postdoctorale în lume

Există în actualitate o necesitate crescătoare de a perfecționa resursa umană de calitate, prin acordarea posibilității de specializare continuă în domeniul predilect de activitate. Acest lucru nu exclude însă abordarea inter- și transdisciplinară, care constituie nucleul solid al studiilor post-doctorale.

Astfel, sisteme de educație dintre cele mai diverse sunt angrenate în contemporaneitate în structurarea în detaliu a studiilor post-doctorale, reieșite ca necesitate educațională și de cercetare avansată în diferite domenii de activitate. Inițial apărute în câmpul științelor exacte și al celor sociale, studiile post-doctorale s-au răspândit foarte repede și în celelalte domenii ale cunoașterii, ajungând până în domeniul artistic și, în speță, cel muzical.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NĂȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

Actualul raport prezintă, la modul general, câteva inițiative de ofertă postdoctorală din întreaga lume, apoi se axează pe studierea câtorva modele pilot existente în domeniul muzical, din Europa și Statele Unite ale Americii.

2. Oferte postdoctorale în lume

O a doua fază a calificării științifice o constituie studiile postdoctorale, a căror varietate reprezintă o linie de forță a sistemului de educație și cercetare avansată din multe țări. Atât în universitate, cât și în instituții specializate există oferte tentante de a atrage profesioniști în diversele domenii ale cunoașterii, dublate de programe de finanțare (burse) ce provin fie din bugetele naționale, fie din fundații private, fie din programe structurale transnaționale (bunăoară FSE POSDRU în Comunitatea Europeană).

2.1. La Universitatea din *Johannesburg* din Africa de Sud, una dintre țările emergente în actualitate și o coloană fundamentală a educației din continentul african, se acordă burse postdoctorale ce încurajează cercetarea și contribuie la împlinirea obiectivelor strategice ale universității, printre care se numără și cel de a deveni un pion important al cercetării competitive în plan internațional. Tendința este una de a crește numărul de postdoctoranzi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

2.2. În *Suedia* există, de asemenea, un program de a oferi doctorilor din diferite țări posibilitatea de a urma diverse specializări după acordarea titlului de doctor. Modelul suedez este structurat pe următoarele opțiuni: vizită de cercetare postdoctorală pe termen lung (6-12 luni) sau vizită de cercetare/documentare scurtă.

2.3. Programul postdoctoral *Max Weber* din Italia este cel mai mare program de educație postdoctorală din lume privind științele sociale și umaniste, conceput astfel încât să sprijine cercetătorii ce desfășoară o carieră academică de succes. Beneficiile programului constau în educația profesională de nivel înalt pe care o oferă candidaților, care, la finalul studiilor, se vor afilia unei rețele de cercetare și predare internaționale. Activitățile programului *Max Weber* sunt foarte diverse, cu accent pe individualitatea creativă a fiecărui cercetător și pe dezvoltarea competitivității internaționale a acestora. Programul activităților are în vedere perfecționarea dexterităților academice ale candidaților postdoctorali, lăsându-le totuși mult timp pentru propria agendă de cercetare.

2.4. De asemenea, la Florența, în cadrul *European University Institute* se desfășoară un program postdoctoral fondat de Comisia Europeană. Acest program se adresează tinerilor cercetători din științele sociale.

2.5. Burse postdoctorale în Statele Unite ale Americii se desfășoară în aproape toate instituțiile universitare de mare prestigiu. Astfel, în anul 2010-2011 se vor acorda pe bază de competiție națională circa 20 de burse postdoctorale cu o durată de un an, administrate de *Consiliul Național al*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

Cercetării în colaborare cu *Fundația Ford*. Candidații vor fi personalități care au demonstrat calități academice superioare, activează în universități sau unități de cercetare și promit o evoluție de excepție ca profesori sau cercetători. Disciplinele care sunt eligibile în cadrul programului sunt: antropologie, arheologie, astronomie, chimie, comunicare, economie, educație, etnomuzicologie, feminism, fizică, geografie, istorie, inginerie, istoria artei și a teatrului, relații internaționale, lingvistică, psihologie, religie, sociologie, știința computațională, științele pământului, științele vieții, studiile americane, științe politice și urbanism.

2.6. În cadrul *Rice University* din Houston, Texas, se oferă grade postdoctorale în științele umaniste, sociale și natural, precum și în inginerie, arhitectură, muzică și afaceri. Un accent special îl primesc cercetările postdoctorale legate de arte vizuale și biomedicină.

Aceste exemple constituie doar un eșantion reprezentativ al studiilor postdoctorale care se profilează a fi, pe viitor, un tronson de educație permanentă extrem de important în menținerea unui cadru de cercetare și educație extrem de competitiv și vizionar.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

3. Oferte postdoctorale muzicale în Europa și America

Oferta studiilor muzicale în Europa este destul de săracă, ea aflându-se de-abia la începutul traseului său. Astfel, intenția constituirii în România, la București, a unui *Institut de Studii Doctorale Muzicale Avansate* (MIDAS) organizat în cadrul Universității Naționale de Muzică din București, în parteneriat cu Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, Academia „Gheorghe Dima” din Cluj și CESPE – Academia Română – reprezintă un curajos demers de pionierat în domeniu și o inițiativă necesară mediului educațional actual, pentru promovarea unei politici educative și de cercetare care să reintegreze eforturile de cunoaștere și inovare ale resursei umane deja existente în sistem.

În acest sens, documentarea întreprinsă de echipa managerială a proiectului MIDAS al Universității Naționale de Muzică din București a relevat câteva punctuale intenții de propunere și instituționalizare coerentă a studiilor postdoctorale. Acestea vor fi detaliate mai jos.

3.1. Academia de Muzică *Ferenc Liszt* din Budapesta, Ungaria, împreună cu guvernul maghiar oferă studii postdoctorale și de cercetare pentru anul universitar 2011-12. Prin intermediul oficiului de burse, Ministerul ungar al Educației și Culturii deschide o competiție pentru acordarea de burse studenților și profesorilor străini din instituțiile de învățământ superior de muzică, pentru a lua contact și a activa în mediul universitar.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NĂȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

3.2. La *Universitatea din Oslo*, în Norvegia, începând din ianuarie 2011 va fi scos la concurs o bursă postdoctorală de cercetare cu tema *Popular Music and Gender in a Transcultural Context*. Este un proiect muzicologic ambițios, care are ca scop definirea identității sexuale prin muzica pop, uzând de tot aparatul metodologic și conceptual al muzicologiei critice. Durata bursei postdoctorale este de trei ani, incluzând 10 % și componentele de predare și administrație. Cerințele pentru acordarea bursei sunt: titlul de doctor să fie echivalent cu cel acordat în Norvegia, teza de doctorat va fi evaluată din nou, tema doctorală să fie apropiată de tema de cercetare a bursei. Selecția prealabilă va fi anunțată în timp util, iar candidații selectați vor fi invitați la un interviu. Bursa atinge nivelul de salariu 57-62, însemnând un nivel între 438 700 – 481 000 de coroane norvegiene.

3.3. În Belgia, la Universitatea din Ghent există oferta de la *Institute for Psychoacoustics and Electronic Music (IPEM)*, pentru o bursă postdoctorală de doi ani, în cadrul proiectului “Embodied music cognition and mediation technologies for cultural/creative applications” (EmcoMetecca). Proiectul investighează relația dintre muzică și mișcare, bazată pe măsurarea mișcărilor corporale și analizarea caracteristicilor muzicale. Bursa este de la 1950 Euro net la 2050 Euro net pe lună.

3.4. Începând din octombrie 2010 se oferă o bursă postdoctorală în cadrul proiectului de cercetare Audionamix din cadrul INRIA Rennes din Franța. Este vorba de o bursă cu tema „Separarea sursei în timp real” care se adresează candidaților cu doctorat în acustică, inginerie acustică și muzică electronică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

3.5. De asemenea, există două burse post-doctorale la Columbia University din SUA. Aceste burse au fost acordate din septembrie 2009 pentru candidați ce și-au luat doctoratul în ultimii trei ani, cu intenția de a revigora cercetarea muzicală din universitate. Bursele sunt acordate pe doi ani, iar câștigătorii burselor sunt obligați să țină câte un curs de un semestru (deci patru cursuri în total) în cadrul universității, la alegere, din următoarele tematici: *Capodopere ale muzicii occidentale*, *Muzica din Asia* și un curs la alegere. Bursa este de 54,600 \$, putând să crească în al doilea an. Cheltuieli de cercetare vor fi rambursate până la suma de 1,000 \$ pe an.

3.6. Tot în Statele Unite ale Americii, în cadrul prestigioasei *Princeton University*, prin intermediul Societății Bursierilor de la Princeton, se acordă cinci burse postdoctorale pe domeniile umaniste, științe sociale și câteva științe ale naturii, între 2011-2012. O bursă este în valoare de 72,000 \$ pe an, iar bursierii primesc un birou dotat cu calculator, acces la facilitățile și beneficiile universității, precum și un fond de cercetare în valoare de 5,000 \$ pe an. Bursierii sunt obligați să locuiască în apropierea universității în timpul anului academic, pentru a participa săptămânal la seminarii și pentru a contribui din plin la viața intelectuală a Societății Bursierilor Princeton. Este acceptat pe domeniul muzică doar doctoratul științific (PhD), nu și cel profesional (DMA), și doar pe specializările muzicologie, etnomuzicologie și teoria generală a muzicii.

3.7. La Londra, Marea Britanie, *Guildhall School of Music and Dance* oferă posibilitatea unor burse postdoctorale pe două teme de cercetare: “A înțelege publicul” sub îndrumarea prof. John Sloboda și “Muzicienii de orchestră din

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

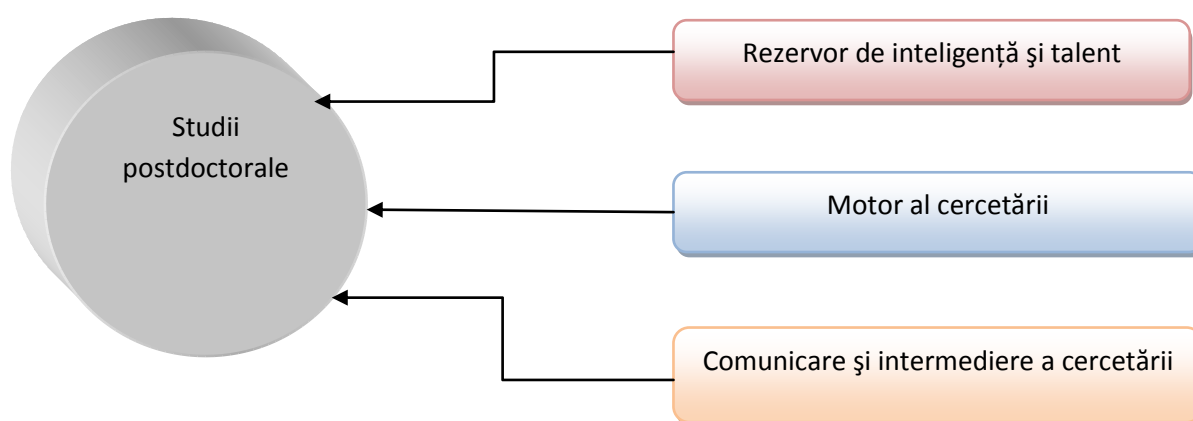
UNIVERSITATEA
NĂȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

secolul 21”, sub coordonarea Dr. Helena Gaunt. Data limită de înscriere a fost 13 septembrie 2010.

4. Concluzii

Deși prezente sporadic în Europa și America, studiile postdoctorale în domeniul muzical nu se reflectă sistematic în preocupările fundamentale universităților ori institutelor de profil muzical. Prezențele postdoctorale, după cum s-a observat, pot fi clasate în câteva direcții strategice centrale:

- a) pentru atragerea în general a unor forțe intelectuale capabile să continue cercetarea avansată și să influențeze benefic mediul academic (*rol de “rezervor” al resursei umane*, ca în cazul 3.1.)
- b) pentru rezolvarea unor probleme punctuale de cercetare, legate de o temă de strict interes tehnologic (*rol de “motor” al cercetării*, precum în cazul 3.2., 3.3., 3.7.)
- c) pentru a hrăni spiritul interdisciplinar și a spori astfel coeziunea intelectuală a unor cercetători din diferite domenii ale cunoașterii (*rol de “comunicare și intermediere” a rezultatelor*, ca în cazul 3.6.)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIE
CERCETĂRI
TINERETULU
ȘI SPORTULU
OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
NAȚIONALĂ DE
MUZICĂ BUCUREȘTI
UNMB

Desigur, direcțiile strategice pot fi mult diversificate, dar cele trei roluri înfățișate mai sus (de rezervor, de motor și de comunicare) se regăsesc în majoritatea concepțiilor privind studiile postdoctorale în diferitele sisteme de educație.

În acest sens, proiectul MIDAS coroborează cele trei direcții și le conferă modularitate în aplicarea studiilor doctorale. Astfel, regulamentul de funcționare va ține seama de viziunea integratoare ce stă la baza studiilor postdoctorale și, de aceea, va încerca să adapteze specificului domeniului muzical direcțiile strategice de mai sus. Vor exista, în acest sens, reglementări clare privind temele de cercetare predilecte (direcția “motor” de cercetare”), se va avea în vedere o selecție pe criterii de excelență (direcția “rezervor de inteligență și talent”), încercându-se totodată crearea unui mediu inter-disciplinar în cadrul domeniului muzical, în care atât instrumentiștii, cântăreții, cât și muzicologii, compozitorii, dirijorii ori pedagogii vor putea avea un dialog complex și lipsit de inhibiții (direcția de “comunicare și intermediere a cercetării”).